DENİZ TİCARET ODASI KONSEYİNİN ÖNCELİKLERİ

Deniz Ticaret Odası Konseyi'nin önceliklerini İstanbul, Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz (İMEAK) Deniz Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Metin Kalkavan** dile getirdi. Küresel krizin etkisi ile Türkiye'de denizcilik sektörü de dâhil tüm reel sektör firmalarına yönelik finansman imkânlarının güçleştiğine "Gemi İnşaat Sektörü ve Finansman" başlığı altında değinen Kalkavan, finansal açıdan, denizcilik sektörünün işletme sermayesi yetersizliğini karşılamak, belirli kotalar itibarıyla nakit borçlanma ve sermaye sağlamak üzere kredi, kredi yapılandırma ve teminat imkânlarının artırılması için Eximbank'ın yanı sıra diğer finans kurumlarının da devreye sokulması gerekliliği üzerinde durdu.

Kalkavan, "Gemi inşaatı yatırımlarında kredi garanti fonu" uygulamasında yaşanan sıkıntıları dile getirerek, bir zamanlar koster tipi gemilerle Akdeniz'de hakimiyet kurmuş olan Türk Deniz Ticaret Filosu'nda 1500-7500 dwt aralığında 263 adet koster tipi gemi bulunmakta olduğuna, bunlardan 34 adedinin 12-19 yaş aralığında, 181 adedinin de 20 yaşın üzerinde olduğuna dikkat çekerek, Türkiye'nin AB'ye uyum sürecinde bu gemilerin diğer ülke gemileri ile rekabet gücü kalmayacağını vurgulayıp "Türk Bayraklı Koster Filosu'nun Yenilenmesi"ni talep etti.

Geçmişe dönük KDV, kurumlar ve gelir vergisi uygulaması ile gemi inşa faaliyetlerinin Gelir Vergisi Kanunu'nun 42. maddesi kapsamında değerlendirilmemesi" üzerinde duran Kalkavan, birikmiş vergi ve SSK borçlarının yapılandırılması, yatırım için tahsis edilen veya kiralanan taşınmazlara uygulanan ön izin, kullanma izni ve kiralama bedelleri, liman dolgu alanları belediye ruhsat harçları, liman dolgu alanlarından emlak vergisi talep edilmesi, İzmir Limanı'nın iyileştirilmesi, Ege Bölgesi'nde tersane kurulması ile Ege Bölgesi'nde balıkçılık sektörünün sorunlarını ayrı ayrı başlıklar altında değerlendirdi. Kalkavan konuşmasının sonunda, Avrupa tarımının en büyük dört bileşkesinden biri olan balıkçılık konusu üzerinde durarak, "Yurdumuzda avcılık balıkçılığını da içine alacak şekilde desteklenmeli, hak ettiği konuma getirilmelidir. Balıkçılık politikaları belirlenirken, balıkçılığın ülke girdilerine katkısı unutulmamalıdır. Ege Bölgesi'ndeki balıkçı barınaklarının araştırılması yapılarak, aciliyet durumuna göre üst yapılanma tamamlanmalı ve deniz dibi taraması yapılmalıdır" dedi.

SANAYİ ODASI KONSEYİNİN ÖNCELİKLERİ

TOBB VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nda Türkiye sanayisinin sorunlarını, 12 sanayi odası adına Denizli Sanayi Odası (DSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Müjdat Keçeci** dile getirdi. Keçeci, Türkiye ekonomisinin küresel krizin ardından son derece hızlı ve memnuniyet verici bir toparlanma sürecine girdiğini, yılın ilk 6 ayında Türkiye ekonomisinin % 11 büyüdüğünü, bu büyümenin hemen hemen yarısının sanayi sektörünün performansı sayesinde gerçekleştiğini anlattı.

Keçeci konuşmasında Türkiye sanayisinin sorunlarına, 6 ana başlık ile 7 ara başlık altında değindi. Kamu özel sektör arasındaki diyalog mekanizmalarını aktif olarak çalıştırmalıyız ifadesini kullanan Keçeci, bu ana başlık altında Ekonomik Sosyal Konsey'in bir an önce işlevsel hale gelmesini dileyerek, Sanayinin Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Daimi Özel İhtisas Komisyonu'nun (DÖİK) da tekrar aktif hale getirilmesi talebinde bulundu. Üretimin sürekliliğini sağlamak için tedbirler alınması gerektiği üzerinde duran Keçeci, "Başkalarının tasarruflarıyla tüketimi finanse etmek yerine üretime, ihracata, döviz kazandıran faaliyetlere ağırlık vermeliyiz" ifadesini kullandı. Kamuya olan borçların yeniden yapılandırılması olumlu bulduklarını vurgulayan Keçeci, sözlerini şu uyarılarla sürdürdü: "Cari açığın artma eğilimine girmesi, yatırımlarda toparlanmanın yavaş seyretmesi bizleri kaygılandırmaktadır. Ülkemize sıcak paranın yüksek miktarlarda girmesi, kaçınılmaz olarak Türk Lirası'nı daha değerli kılmaktadır."

Keçeci, değerli TL sorunun üstesinde gelmek için hükümetin yaptığı hazırlıklara destek sağlamak üzere şu hususların üzerinde durduklarını vurguladı:

"Zorunlu istihdam yükleri azaltılmalıdır. Kıdem tazminatı sorunu önemlidir. Enerji maliyetleri aşağı çekilmelidir. Kaynak Kullanım Destekleme Fonu (KKDF) ve peşin vergi kaldırılmalıdır. Gümrük müşavirliği bedelleri aşağı çekilmelidir. Kamu alımlarında ve kamu ihalelerinde yerli malı kullanılmalıdır."

Keçeci ayrıca, mesleki eğitime gerekli önemin verilmesini ve Beceri'10 gibi projelerin yaygınlaştırılmasını, Türk Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu tasarılarının bir an önce yasalaşmasını, ihracat destek sisteminin yeniden yapılandırılmasını ve teşvik sisteminin de yeniden yapılandırılmasını dile getirdi.

TİCARET BORSASI KONSEYİNİN ÖNCELİKLERİ

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkanı **Ali Çandır,** TOBB Türkiye Ticaret Borsası Konsey Sözcüsü olarak şurada yaptığı konuşmada tarımın stratejik sektör olarak tanımlanmasının bu dönemde daha da önem kazandığını anlatarak, tarımdaki istihdam düzenlemelerini, tarımsal gelişimin önündeki sıkıntıları ve çözüm önerilerini dile getirdi. Lisanslı depoculuk sisteminin faaliyete geçirilmesi ile ülkedeki mevcut ürün ve kalitesi hakkında sağlıklı bilgiye erişileceğini belirten Çandır, lisanslı depo işleticilerine belirli bir dönem hazine desteği sağlanmasının ve sistemin yaygınlaşmasının teşvik edilmesi gerektiğini söyledi. Bankalarca kullandırılan zirai kredilerde uygulanmakta olan, Banka ve Sigorta Muamele Vergisi'nin ürün senedi karşılığı zirai kredi alacak üreticiden alınmaması için yasal düzenleme yapılmasını isteyen Çandır, uluslararası fonların emtia piyasalarına yöneldiği bu dönemde, ürün ihtisas borsalarının, uluslararası sermayeyi ülkenin tarım ürünlerine çekme

potansiyeli taşıdığına dikkat çekerek şöyle konuştu: "Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nda (EKK) ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyet gösterecek ürün ihtisas borsası kurulması konusunda başlatılan çalışma borsalar camiamızda memnuniyetle karşılanmaktadır. Ancak, kurulacak Ürün İhtisas Borsası AŞ'de, TOBB, ticaret borsalarıyla birlikte en az % 51 hisse ile temsil edilmelidir. Ürün ihtisas borsalarıyla ilgili vergi düzenlemeleri ve SPK mevzuatından ayrı olduğunu açıkça ortaya koyan yasal düzenleme bir an önce yapılmalıdır."

Çandır, Et ve Balık Kurumu'nun, sadece fiyat istikrarını sağlayan, piyasa düzenleyici kurum olması gerektiği üzerinde durdu. Süt ürünlerine verilen desteklerin artırılması gerektiğini vurgulayan Çandır, "Hayvancılık sektörünün girdi maliyetleri düşürülmelidir. Ana üretim materyali yem ile temel besin maddesi ette KDV % 1'e indirilmeli, tarımsal desteklemeler üretimi yönlendirmeli ve geliştirmelidir. Desteklemeler, 3- 5 yıllık periyotlar için tespit edilmeli ve üreticinin ekim dönemindeki ihtiyaçlarını karşılayabilmesi amacıyla avans prim ve piyasa şartlarına göre de ek prim uygulamasına geçilmelidir" diye konuştu.

Çandır, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nin üreticiye kullandırdığı, % 13 cari faiz artı komisyon oranının, gerçekçi boyutlara çekilmesi gerektiğini belirtti.

TİCARET ODASI KONSEYİNİN ÖNCELİKLERİ

TOBB VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nda Kayseri Ticaret Odası (KTO) Yönetim Kurulu Başkanı **Hasan Ali Kilci** TOBB Ticaret Odaları temsilcisi olarak, özellikle akaryakıt üzerindeki vergi yüklerinin sanayiciler için son derece sıkıntı yarattığını vurguladı. Kilci, konuşmasında, "Akaryakıt üzerindeki vergi yükü ve farklı akaryakıt ürünleri arasındaki dengesizlikler kaçak akaryakıt kullanımını artırmaktadır. Özellikle lojistik sektöründe maliyetlerin %50'si akaryakıt giderleridir. Dolayısıyla kaçak mazot kullanmayan firmaların lojistik ihalelerini kazanmaları mümkün değildir. Bu durum haksız bir rekabet yaratmaktadır. Dolayısıyla kaçak mazotun kullanımının engellenmesi için akaryakıt üzerindeki vergi yükü azaltılmalı ve denetimler artırılmalıdır" dedi. Kırsalda motorin satışlarının 2010 yılının ilk altı ayında % 6,8 gerilediğine dikkat çeken Kilci şöyle konuştu:

"Sektördeki haksız rekabetin engellenmesi için tecil/terkin kapsamındaki yağlama yağları ve müstahzarların ÖTV'nin motorin ile eşdeğer düzeye getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, madeni yağ üretim tesislerinin yanı sıra atık madeni yağ ve atık bitkisel yağ tesislerine yönelik acil düzenleme ve denetimler yapılması gereklidir."

Vergi affının yapılmasının iş dünyasına soluk aldıracağına değinen Kilci, SSK primi ve vergi oranlarında yapılacak bir indirimin de işsizliği azaltacağını söyledi. Kilci, yeşil kart konusunda da düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu söyledi. Kilci, ayrıca şu hususları dile getirdi:

"İllerin mevcut OSB'lerinde % 75 doluluk sağlanmadan yeni OSB'lerin açılmasına izin verilmemesi koşulu genel olarak uygulanmamalı, her kentin özel iktisadi ve coğrafi koşulları dikkate alınmalıdır. Varlık yönetim şirketlerine devredilen banka alacakları yüzünden firmaların kendi borçlarını takip edebilmeleri zorlaşmaktadır.

Varlık yönetim şirketleri konusunda kamuoyu aydınlatılmalı ve bilinçlendirilmelidir. Kamu alımlarında yerli malı alımları mekanizmasına işlerlik kazandırılmalıdır. Dış ticareti kolaylaştırıcı bir politika olarak iş adamlarımıza yeşil pasaport verilmesi hususunun düşünülmesini talep ediyoruz. En azından meclis üyelerine görevleri süresince yeşil pasaport sağlanmalıdır."

TİCARET VE SANAYİ ODASI KONSEYİNİN ÖNCELİKLERİ

Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası (CTSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Özlem Yemişçi,** TOBB Ticaret ve Sanayi Odaları Konseyi Temsilcisi olarak söz aldığı TOBB VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nda, Türk iş dünyasının daha şeffaf kurumsal yönetim ilkeleriyle çalışmasını sağlayacak yeni Türk Ticaret Kanunu'nun acilen yasalaşmasını dile getirdi. Yemişçi, "Büyük mağazaların sahip olduğu avantajlar nedeniyle, farklı sektörlerde faaliyet gösteren küçük işletmeler iş yapamaz hale gelmektedir" diyerek, Perakende Yasası'nın yasalaşması gereğini ifade etti.

Belediyelerin özel sektörün alanına girmemesi gerektiğini, belediyelerin sahip olduğu maliyet avantajları nedeniyle, özel sektörün belediye işletmeleriyle rekabet etmesinin mümkün olmadığını dile getiren Yemişçi, şöyle konuştu:

"Unlu mamuller sektöründe faaliyet gösteren belediye işletmelerinden sonra belediyelerin et sektörüne de girecek olması, kaygı uyandırmaktadır" dedi. Mavi bayrak uygulaması denetimlerinin güçlendirilmesini, mavi bayrak alan işletmelere ek teşvikler uygulanmasını belirten Yemişçi, konuşmasında şu görüşleri dile getirdi:

"Kıyı illerimizin 12 ay turist çekebilme potansiyelleri yok. O nedenle mevcut turizm işletmelerinin 12 ay çalışabilmesini sağlamak için, ölü sezonlarda işletmelere vergi ve SSK indirimi sağlanmalı. Kongre turizmi ile ilgili yatırımlar kıyı şeridindeki uygun alanlarda teşvik edilmeli. Yeşil kart uygulaması yeniden düzenlenmeli, yeşil kart sahiplerinin bilgileri sürekli güncellenmeli, yeşil karta gerçekten ihtiyacı olanlarla, bunu geçim kaynağı olarak istismar edenler ayrılmalı.

Mevcut teşvik sisteminde bazı şehirler haksız rekabete maruz kaldı. Teşvik sistemi yeniden gözden geçirilerek, hayvancılık teşvikleri vadi ve havzalara göre, diğer sektörlerin teşvikleri ise illerin gelişmişlik düzeyleri ile üretim ve pazar avantajlarına göre, gereken yerlerde ilçe detayında hazırlanmalı.

Bedelsiz arsa tahsisinin OSB'lerde yeniden uygulanabilmesi amacıyla yeni bir yasal düzenleme yapılmalı. İhracatçılara navlun desteğinin artırılması, kurdan kaynaklanan kayıpların telafisi açısından da faydalı olacaktır. Özellikle sınır kapılarına ve limanlara uzak olan illerimiz bu konuda rekabet dezavantajı yaşıyor."

AKDENİZ BÖLGESİNİN ÖNCELİKLERİ

Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Şerafettin Aşut,** Akdeniz Bölgesi'nin önceliklerini dile getirdi. Aşut, bölgede baraj, gölet ve diğer sulama sistemlerinin revize edilmesini ve özellikle su israfını önleyen kapalı sistem sulamanın desteklenmesini, yaş sebze-meyvede mal akışının durmaması için "Karantina Belgesi Uygulaması"nın kaldırılması gerektiğini ifade etti.

Bölgede tarımla ilgili doğru ve etkin bir planlama yapılabilmesi için Tarım İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri'nin kurulmasının bir zorunluluk olduğunu vurgulayan Aşut, teşvik konusuna da değinerek, 2000'li yılların verilerine göre belirlenen teşvik haritasının, kaynakların verimli kullanılmasının önüne geçtiğini belirtti. Her yere ve her şeye teşvik verilmesinin de teşviki teşvik olmaktan çıkardığının altını çizen Aşut, birçok yatırımcının teşvikten de öte mevzuat karmaşası ve yavaş işleyen bürokrasiden sıkıntısını çektiğini anlattı. Taşucu-Gazipaşa güzergâhındaki yol yapım çalışmalarının hızlandırılması, Pozantı-Ankara Bölünmüş Yol Projesi'nin de tamamlanması beklentisi içinde olduklarını dile getiren Aşut, bunun yanında Ceyhan Petro-Kimya Bölgesi ile Osmaniye Sanayi Bölgesi'ni yurt içine ve yakın limanlara bağlayacak olan demir yolu yapılmasının bölgedeki projelerin can damarı olduğuna işaret etti. Aşut, "Lojistik anlamda önemi her geçen gün artan Mersin'de, kuruluş çalışmalarına başladığımız Lojistik Merkez'in yer tescili ve onay işlemleri hızlandırılmalıdır" dedi. Aşut, Akdeniz Bölgesi'nin aynı zamanda da ciddi bir enerji koridoru olduğunu, "Ceyhan Petrol Endüstri Bölgesi"nin planlanması ve tahsise açılması gerektiğini, Ceyhan'a açılacak bir petrol borsasının da bölgenin ve Türkiye'nin enerji konusundaki belirleyici vasfını artıracağını vurguladı.

Turizm sektörünün ayakta kalabilmesi için kasım-mart arasında bir prim desteği verilmesinin sektörü rahatlatacağının altını çizen Aşut, bunun yanında alkollü içeceklere gelen ÖTV zammının, fiyatları bir yıl öncesinden belirlenen sektör için beklenmedik bir yük olduğunu vurgulayarak, genel anlamda olmasa da sektörel bazda alkollü içecekte ÖTV'nin kaldırılmasının sektör için önemli olduğu görüşünü gündeme taşıdı.

DOĞU ANADOLU BÖLGESİNİN ÖNCELİKLERİ

Van Ticaret ve Sanayi Odası (VATSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Zahir Kandaşoğlu,** Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan 26 TSO ve TB'nı temsilen yaptığı konuşmada bölgenin öncelikli sorunlarını dile getirdi. Kandaşoğlu "Mevcut kalkınma ajansları ile birlikte 2000 yılında sonuçlandırılan Doğu Anadolu Projesi (DAP) tüm yönleri ile hayata geçirilirse bölgenin kaderi değişebilir" dedi. Böylece bölgenin büyük bir hamle yaparak enerji, tarım, hayvancılık, ulaşım, haberleşme, eğitim, sağlık, turizm, sanayi ve kentleşme gibi birçok alanda sorunlarının çözüme kavuşabileceğine dikkat çeken Kandaşoğlu konuşmasında şunları söyledi: "Aslında bugün yaşadığımız temel sorunların kaynağı bölgede yaşanan göç sorunudur. Göçlerle şehirlere gelen insanların tekrar köylere dönmesi zor olacaktır. Bunun yerine bu insanlarımız mesleki eğitimlerle nitelikli ve kalifiye olarak topluma kazandırılmalıdır" dedi.

Tarım ve hayvancılığın merkezi olan bölgenin eski günlerine kavuşması için sektörde büyük kapsamlı bir destekleme modeline geçilmesi üzerinde duran Kandaşoğlu, aynı zamanda Et Balık Kurumu'nun piyasa düzenleyici görev üstlenmesini, bölgenin özellikle hayvancılık alanında pozitif ayrımcılığa tabi tutulması gerektiğini anlattı.

Konuşmasında mevcut ve yeni kurulacak OSB'lerin desteklenmesi ve altyapı sorunlarının giderilmesi gerektiği üzerinde duran Kandaşoğlu, ayrıca teşvik yasasının revize edilmesini, bölgeye yatırım yapmak isteyenler için Risk Sermaye Fonu oluşturmasını, özellikle Orta Asya Türkî Cumhuriyetleri, Ermenistan ve İran İslam Cumhuriyeti pazarına hitap edecek sosyal, kültürel eğlence merkezlerinin desteklenmesi ve teşvik edilmesini beklediklerini dile getirdi.

Komşu ülkelerle küçük çaplı, bölge halkının diliyle çerçi ticareti yapmak istediklerini vurgulayan Kandaşoğlu, bunun için sınır kapılarının önündeki engellerin kaldırılması ve bölgede çok acilen serbest bölgeler kurulmasını talep etti. Bölge iş adamlarının, bankalar ile teminat sorunu yaşadıklarına dikkat çeken Kandaşoğlu, bölge iş adamlarına kredi limitlerinin çok düşük şekilde uygulandığını da söyledi. Kandaşoğlu, bölgede okullaşma oranının yükselmiş olmasına rağmen öğretmen yetersizliğini dile getirdi.

EGE BÖLGESİNİN ÖNCELİKLERİ

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB Ekonomi Politikası Komisyon Başkanı **Hüsnü Serteser** tarafından Ege Bölgesi'nin sanayi ve ticaret alanındaki genel sorunları, teşvikler ve devlet yardımlarına ilişkin konular, sektörel ve bölgelere özel sorunlar dile getirildi. Serteser, Afyonkarahisar sınırları içerisinde gerçekleştirilen yaş meyve-sebze ihracatının farklı illerdeki gümrüklerden yapılmasının maliyeti artırdığını, dolayısıyla Afyonkarahisar Gümrük Müdürlüğü'nün işlevini yerine getirebilecek teknik, özellikle personel altyapısının iyileştirilmesini istedi. İç Ege'deki hava ulaşımını sağlayacak Zafer Havaalanı ihalesinin tasdik edilerek temel atma aşamasına getirilmesi, ihale aşamasında bekleyen Ankara-Afyon-İzmir otoyolunun ihale edilerek Afyonkarahisar'dan geçirilmesi gerektiğini ifade eden Serteser, 6 ilde jeotermalle sera sanayi bölgeleri kurulması ve ürünlerle ilgili ihtisas sanayi bölgelerinin oluşturulmasının ele alınması gerektiği üzerinde durdu. Serteser,İzmir-Aydın-Denizli-Antalya otoyolu ve yine bu 4 kentin hızlı tren seferiyle bağlanmasının yanı sıra mermer sektöründe ÖTV'nin kaldırılarak, deniz ulaşımında uygulanan akaryakıt desteğinin mermer sektörüne verilmesini talep etti.

Serteser, Ege Bölgesi'nin öncelikli beklentilerini şöyle sıraladı: Uşak, Kütahya, Afyon Zafer Havaalanı yapımı. Ankara-İzmir otoyolu yapımı. İhtisas sanayi bölgeleri kurulması. Denizli-Aydın, Antalya-İzmir hızlı tren ve otoyol projelerinin yapımı. Zeytine teşvik verilmesi. Zeytinyağına prim verilmesi. Termal enerjiye teşvik sağlanması. Canlı hayvan ithalatına izin verilmesi. Hayvancılık işletmelerine ithalat izninin çıkarılması. Jeotermalle ilgili teşviklerin yeniden gözden geçirilmesi ve jeotermal ile enerji üretimine teşvik verilmesi. Pamukta primin sadece çırçır fabrikalarına değil, tüccarların da aldığı pamuklara uygulanması. Didim'e turizm teşviklerinin uygulanması. İzmir-Denizli-Antalya hızlı tren hattının açılması. Modern tarım uygulanması için Denizli Ovası'ndaki toplulaştırma çalışmalarının yapılması. Balıkesir-Kütahya duble kara yolunun bitirilmesi.

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNİN ÖNCELİKLERİ

TOBB'un VI. Ticaret ve Sanayi Şurası'nda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni temsilen Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası (DTSO) Yönetim Kurulu Başkanı **M. Galip Ensarioğlu** dile getirdi. Ensarioğlu, iktisadi açıdan geri kalan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sanayi ve ticaretin geliştirilmesi için bölgeye özel uygulamaları dile getirerek başladığı konuşmasında Vagon Onarım Fabrikası'nın faaliyete geçmesiyle birlikte Malatya'da ve bölgede istihdama yapacağı katkıya işaret etti. Ensarioğlu, bölgeler arası sektörel teşviklerin süresinin en az 15 yıl uzatılması, bankaların temerrüte, krediye uyguladıkları faiz oranı kadar faiz uygulaması, vergi oranlarının bölgeler arası gelişmişlik farkı gözetilerek düzenlenmesi, yeni yatırımlara enerji desteği, mevcut üreticiyi kapsayacak şekilde SGK desteği verilmesi, mermercilerin içinde bulunduğu güvenlik ve mülkiyet sorununun giderilmesi, organik tarım için mayınlı sahaların kullanılması, Diyarbakır Askeri Havaalanı'nın sivil havaalanına dönüştürülmesi, sınır illerde üretilen ürünlerin ihracatı için cazip teşviklerin getirilmesi ve Sosyal Destek Programı Projesi (SODES) ödeneklerinin artırılarak kaynak dağılımında sivil toplumlara ağırlık verilmesine kadar birçok konuda bölgenin taleplerini dile getirdi. Ensarioğlu ayrıca bölgenin tarımsal ürünler açısından rekabetçi olabilmesi için de desteklenmesini ve Kırsal Kalkınma Programları ile köye dönüşün özendirilmesi gerektiğini ifade etti. Son yıllarda artan yatırımlara rağmen bölgede ulaştırma yatırımlarına ilişkin eksikleri dile getiren Ensarioğlu, Diyarbakır Askeri Havalimanının sivil hava limanına dönüştürülmesini, çevre yolu olmayan tek büyükşehir konumunda olan Diyarbakır'a bir an önce çevre yolu yapılmasını talep etti. Nusaybin-Cizre-Irak demiryolu ağının hayata geçirilmesini, Mardin-Rize otoyolunun yapılmasını, Şanlı Urfa'dan Habur'a kadar duble yol yapımının tamamlanmasını isteyen Ensarioğlu, bölgenin gelişimi açısından sınır ticaretinin geliştirilmesi ve bölge ülkeleriyle entegrasyonun büyük önem taşıdığını anlattı. Ensarioğlu, Habur Sınır Kapısı'nda bulunan 12 giriş ve çıkışın tam olarak çalıştırılması, sınır kapılarına yetirince personel atanması, otomasyon sisteminin düzenli olarak faaliyete geçirilmesi gerekliliği üzerinde durdu.

İÇ ANADOLU BÖLGESİNİN ÖNCELİKLERİ

Konya Ticaret Borsası (KTB) Yönetim Kurulu Başkanı **M. Uğur Kaleli,** İç Anadolu Bölgesi'nin sorunlarını ve çözüm önerilerini başlıklar halinde TOBB'un VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nda dile getirdi. Kaleli, öncelikle bölgedeki sanayi ve ticarete ilişkin sorunları sıralarken Eskişehir'e Havacılık ve Savunma Sanayi Endüstri Bölgesi kurulmasının desteklenmesini, madencilik sektörü üzerindeki vergi yükünün azaltılmasını, Yozgat'a tarıma dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölge'sinin kurulmasını, yine Yozgat'a IPA kapsamında kâğıt dönüşüm tesis kurulmasın için destek verilmesini, Çankırı'da kurulan Çansas ve Makas fabrikalarını tam kapasite ile çalıştırılmasını, Sivas'ın 4. Bölge iller arasında değerlendirilmesini istedi. Kaleli, İç Anadolu bölgesinin her ne kadar sanayide öne çıkmış illere sahip olsa da insanların geçimlerini hâlâ ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılıktan sağladığına dikkat çekerek, tarım ve hayvancılıkta koordineli bir çalışmaya ihtiyaç olduğunu söyledi. İç Anadolu Bölgesi'nin, yılda 2-3 ürün alabilen bölgelerle aynı şekilde desteklenmesinin, bölgeler arası adaletsizliğe neden olduğunu vurgulayan Kaleli, İç Anadolu'nun Silikon Vadisi benzeri bir "Tohumculuk Vadisi"ne dönüştürülmesini talep etti. GAP Eylem Planı'na benzer KOP Eylem Planı'nın uygulanması gerekliliği üzerinde duran Kaleli, tarımda kullanılan arazinin parçalanmasını önleyecek tedbirlere ihtiyaç olduğunu belirtti. İç Anadolu Bölgesi'nin alternatif turizm için zengin bir bölge olduğunu, bölgenin alternatif turizmde pilot bölge seçilmesiyle turizm yatırımlarının artacağını vurgulayan Kaleli, üretim ana girdisi olan enerji maliyetlerinin düşürülmesinin bölge ekonomisini canlandıracağı üzerinde durdu. Ayrıca sulama sistemlerinin geliştirilmesinin tarım sektörünün canlanmasına katkı sağlayacağını dile getiren Kaleli, Mucur'un Geycek köyünde yapılacak olan Rüzgâr Enerjisi Üretim Tesisi ile ilgili yapım çalışmalarının hızlandırılmasını istedi. Ulaşım ağlarının geliştirilmesiyle girdi maliyetlerinin düşürülmesinin sağlanacağını anlatan Kaleli, İç Anadolu'nun ihtiyacı olan Mersin ve Samsun limanlarına kara ve demiryolu ile bağlanmasının önem taşıdığını ifade etti.

KARADENİZ BÖLGESİNİN ÖNCELİKLERİ

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Salih Zeki Murzioğlu,** Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleşen TOBB'un VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası' nda, Karadeniz Bölgesi'nin sorunlarını ve çözüm önerilerini beş başlık halinde dile getirdi. Konuşmasına ulaştırma konusuyla başlayan Murzioğlu, bölgelerarası duble yol bağlantılarının bitmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek, "Şimdiki hedef ilçelerimize önemli ekonomik katkı sağlayacak şehir merkezleri ve ilçeler arası yol bağlantılarıdır. Bununla birlikte Doğu Karadeniz'i kuzeyden güneye kesen duble yol bağlantıları tamamlanması gerekmektedir. Bölgeye büyük bir ekonomik katkı sağlayacak bir diğer proje ise Türkiye, Litvanya, Ukrayna ve Belarus tarafından geliştirilen ve Baltık Denizi'nden Karadeniz'e, oradan da sıcak denizlere konteynerle kombine demiryolu taşımacılığını kapsayan Viking projesidir" dedi.

Konuşmasında daha önceden uygulamaya geçilen bölgesel ve sektörel teşvik sistemine değinen Murzioğlu, "Ancak bölgesel ve sektörel teşviklerdeki asgari yatırım oranları oldukça yüksektir. Özellikle bölgemiz açısından değerlendirildiğinde bu oranların düşürülmesi yatırım ortamını canlandıracaktır. Yine 5084 sayılı Teşvik Kanunu kapsamında uygulaması Şubat 2010'da sona eren organize sanayi bölgelerinde bedelsiz arsa tahsislerinin devamı, yatırım azmimizi güçlendirecektir" diye konuştu.

Karadeniz Bölgesi ekonomisinde önemli yer tutan fındık ve çay konusundaki sorunlara değinen ve çözüm önerilerini sıralayan Murzioğlu, çay için ihtisas borsasının kurulması gerektiğini, budama sisteminin kaldırılmasına yönelik çalışmaların mali olarak desteklenmesi gerektiğini belirtti. Murzioğlu, ülke tarımında en önemli ihracat kalemlerinden biri olan fındıkta yaşanan sıkıntıların giderilmesi noktasında, ihtisas borsası kurularak lisanslı depoculuk sisteminin acilen devreye alınması gerektiğine de işaret etti. Murzioğlu ayrıca, bölgenin önemli bir geçim kaynağı olan şeker fabrikalarının da alınacak tedbirlerle atıl durumdan kurtarılması gerektiğini vurguladı. Murzioğlu, şeker pancarındaki ekim kotalarının kaldırılmasının da bölge halkının beklentileri arasında olduğunu sözlerine ekledi. Murzioğlu, tarımsal üretimin en önemli girdisi olan mazot ve gübrede vergilerin daha makul seviyeye indirilmesinin önemine de vurgu yaptı.

MARMARA VE TRAKYA BÖLGESİNİN ÖNCELİKLERİ

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası (SATSO) Yönetim Kurulu Başkanı **A. Akgün Altuğ,** şurada Marmara ve Trakya Bölgesinin sorunlarını dile getirerek bu sorunların çözümü konusunda detaylı bilgi verdi. Altuğ, Marmara Bölgesi'nin en önemli sıkıntılarının başında lojistik ve ulaştırmanın geldiğini ifade ederek, ihracatta Türkiye'nin ikinci en büyük kenti olan Bursa'nın hâlihazırda ulusal demiryolu ağına bağlantısı olmadığının altını çizerek, Bursa'nın bir an önce demiryolu hattına bağlanarak ildeki limanlarında demiryolu bağlantısıyla kapasitelerinin artırılmasını talep etti.

İzmit Körfezi'nde bulunan 40 iskele ve limanın demir yolu ile Anadolu ve Avrupa'ya bağlanması, mevcut otoyol bağlantılarının modernize edilmesi ve Cengiz Topel Havaalanı'nın sivil havacılığa açılmasının Kocaeli, Sakarya, Düzce ve Bolu için önem taşıdığını belirten Altuğ, inşaatı 16 yıldır süren Karasu Limanı'nın ikinci kısmının en kısa zamanda bitirilmesinin de, Sakarya bölge ekonomisine güç vereceğini ifade etti. Altuğ, Tekirdağ'da bir Lojistik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması gerektiğini, Ergene Havzası Master Planı'nın bir an evvel tamamlanmasını dile getirdi.

Bölgede plansız sanayileşmeyi önlemek için sanayileşmenin ihtisaslaşmış, organize sanayi bölgelerinde olması gerektiğini anlatan Altuğ, yeni OSB için kamulaştırma kredisi ve altyapı desteği verilmesini vurguladı.

Altuğ, Marmara bölgesinin tarım ve hayvancılık açısından önemine değinerek bu alanda çiftçinin spesifik desteğe ihtiyacı olduğunu vurguladı. "Trakya bölgemiz Türkiye'nin damızlık hayvan üssü olacak potansiyeldedir. Hayvan ithalini bitirmek için bu potansiyeli gerçeğe çevirmek zorundayız" diyen Altuğ, ayrıca hayvancılığın temel girdisi olan yem fiyatlarının düşürülmesini istedi.

1999 Marmara Depremi'nden etkilenen illerde verilen afet kredilerini yeniden yapılandırılması gerektiği üzerinde duran Altuğ, ekonomik kriz nedeniyle bu kredilerden faydalanan vatandaşların borçlarını ödemelerinin imkânsız hale geldiğini, bölge insanını derinden etkileyen bu konuya da öncelikle dikkat çekmeyi bir görev olarak gördüğünü ifade etti.

ANKARA İLİNİN ÖNCELİKLERİ

Ankara Sanayi Odası (TSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Nurettin Özdebir,** TOBB'un VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nda, Ankara'nın 10 sanayi bölgesiyle, 2 milyon hektarlık ekilebilir alanıyla bir tarım şehri olduğuna dikkat çekerek, Ankara'ya yönelik geliştirilecek kalkınma stratejilerinin bu bakış açısıyla şekillendirilmesi gerektiğini vurguladı. Ankara'nın 6 tekno kent, 11 üniversitesi ve 90 tekno-girişimcisiyle Bilişim Vadisi için en uygun kent olduğunu, Ekonomi ve Dış Politika Araştırma Merkezi'nin 81 il bazında yaptığı rekabet endeksinde, 100 puan alarak "En Rekabetçi İl" seçildiğini anımsatan Özdebir, "Bu veriler ışığında Bilişim Vadisi için en uygun şehir olduğunu söylemek mümkündür. Bu konuda verilecek destekler gerek şehrin, gerekse bölgenin çıkarına olacaktır" dedi.

Ankara'nın, sanayi ve ticaret düzeyiyle, bölgesinin en gelişmiş ili olması ve altyapısıyla ciddi bir fuar potansiyeli taşıdığına dikkat çeken Özdebir, ulusal ve uluslararası fuarların Ankara'da yapılmasına ilişkin teşvikler sağlanması gerektiği üzerinde durdu. EXPO 2020 Fuarı için Ankara'nın aday şehir olması için destek verilmesini isteyen Özdebir, gerekli tanıtım faaliyetlerinin desteklenmesini de talep etti. "Ankara şehir merkeziyle gelişmiş bir bölgeyken ilçelerde yatırım ortamına ilişkin ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır" diyen Özdebir, Polatlı'da bulunan Organize Sanayi Bölgesi'nin gelişimine yönelik uygulanmakta olan, yatırım ve teşviklerden yeteri kadar faydanılamadığını, bölgenin sanayileşmesi için bölgesel teşviklerin devreye sokulması gerektiğini söyledi.

Özdebir, Haymana'da yatırımın cazipleştirilmesi halinde sanayi ve ticaretin gelişeceğini vurgulayarak, Haymana'nın kalkınmada öncelikli yöre statüsüne alınarak az gelişmiş illerin faydalandığı teşviklerden faydalanmasını talep etti. Özdebir ayrıca, araç üstü ekipman konusunda lider olan Beypazarı ilçesinin bu sektörde tekrar canlandırılması için Ar-Ge, ihracat ve yurt dışı fuar ve eğitim desteğine ihtiyaç duyulduğunu belirtti.

Ankara'nın ihraç potansiyelinin yüksek olduğunu vurgulayan Özdebir, kentin lojistik açıdan da dezavantajlı olduğunu ifade ederek limanlar ile iç bölgeler arası nakliyenin devlet tarafından teşvik edilmesini dile getirdi. Bu kapsamda ihraç kayıtlı malların limanlara taşınması için akaryakıtta ÖTV iadesi verilmesi gerektiğini belirten Özdebir, Ankara'nın tarımsal desteklenme açısından birinci bölge statüsünden çıkarılmasını istedi. Ankara'nın havzalara bölünerek bitkisel tarıma uygun hale gerilmesi için özel destekler geliştirilmesi gerektiğini ifade eden Özdebir, Polatlı'nın sulu tarıma geçmesi için Sakarya Nehri üzerinden bulunan Gökpınar ve Gökova barajlarının bir an önce bitirilmesi gerektiğini söyledi.

İZMİR İLİNİN ÖNCELİKLERİ

TOBB tarafından, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilen VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'na İzmir'i temsilen İzmir Ticaret Borsası (İTB) Yönetim Kurulu Başkanı **Işınsu Kestelli** katıldı. Kestelli şurada yaptığı konuşmada, İzmir'in ulaştırma altyapısının güçlendirilmesi ihtiyacını, İzmir'in endüstriyel yapısının geliştirilmesi için teşviklerin önemini ve İzmir'de bir kentsel dönüşüm planının uygulanması gereksinimini dile getirdi.

Tarım sektörünün İzmir ekonomisi için hayati önem taşıdığına dikkat çeken Kestelli, tarım sektörü prim ödemelerinin 3-5 yıllık periyotlar için tespit edilerek, avans prim-ek prim uygulamasının başlatılmasının önemine değindi ve İzmir Ticaret Borsası tarafından kuruluş çalışmaları başlatılan Lisanslı Depoculuk Sistemi'nin faaliyete başlaması için destek istedi. Konuşmasında Türkiye'nin en büyük petrokimya bölgesi olan Aliağa'da ihtisas gümrüklerinin kurulmasının bölgenin dış ticareti açısından önemli olduğunu vurgulayan Kestelli, Çandarlı limanı sahasının bir bölümünün sivil tersane yapılmak üzere özel sektöre ihale edilmesini talep etti. Ayrıca İzmir Alsancak Limanı'nın özel bir otonom yönetim modeli ile yönetilmesi için gerekli yasal koşulların sağlanması ile modern bir konteyner limanının ve İzmir'in kruvaziyer turizm potansiyeli de göz önünde bulundurularak yolcu limanının gerekli düzenlemeler yapılarak geliştirilmesi için destek istedi.

Geçmiş yıllarda düzenli vergi ödeyen mükellefler için vergi indirimi sağlanabileceğini vurgulayan Kestelli, sulama sıkıntısını engellemek amacıyla Küçük Menderes Sulama Projesi kapsamında yer alan gölet ve barajların tamamlanması ve yağmur suyu toplama merkezlerinin yapılmasının önemine değindi.

İSTANBUL İLİNİN ÖNCELİKLERİ

TOBB'un VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nda İstanbul ilini temsilen İstanbul Ticaret Odası (İTO) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Şekib Avdagiç** konuştu. İstanbul'un sadece Türkiye ekonomisinin değil, Doğu Avrupa'dan Kuzey Afrika'ya, Orta Doğu'dan Kafkaslara geniş bir coğrafyanın iktisadi merkezi haline geldiğine dikkat çekti. Avdagiç, sanayi, ticaret, finans, turizm faaliyetlerinin yoğunlaştığı İstanbul'da son yıllarda hızlı bir dönüşüm yaşandığını ifade ederek konuşmasında şu konulara değindi:

"İstanbul Uluslararası Finans Merkezi projesi, İstanbul'u içinde bulunduğu bölge için bir çekim merkezi haline getirme iddiasındadır. Son yıllarda yapılan büyük ölçekli gayrimenkul projeleri, şehre çok sayıda iş ve alışveriş merkezi kazandırmıştır. Tüm bu gelişmeler, İstanbul için ekonomik fırsatlar yaratmakta, öte yandan da dikkatli yönetilmesi gereken bir dönüşüm süreci ortaya çıkmaktadır.

Türkiye'deki imalat sanayi kuruluşlarının % 34'üne ev sahipliği yapan, çalışan nüfusunun yaklaşık % 40'ını sanayide istihdam eden İstanbul'un, sanayi fonksiyonunu muhafaza etmesi İstanbul ve Türkiye ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak İstanbul'daki sanayi, kentin gelişen diğer özellikleriyle barışık, iyi planlanmış, çağdaş bir altyapıya sahip bir sanayi olmalıdır."

İstanbul sanayisinin yeniden yapılanma ve İstanbul'un etrafındaki hinterlanda ve diğer bölgelere taşınma sürecinde, merkezi hükümetle yerel yönetimin uyum içinde çalışması, planlama sürecini birlikte yaparak uygun teşvikleri geliştirmesi zorunlu olduğunu ifade eden Avdagiç, sanayinin İstanbul'dan taşınma sürecinin kapsamlı bir teşvik paketi ile desteklenmesi gerektiğini belirtti.

Avdagiç, girişimcilerin finansmana erişimlerini kolaylaştıracak, ileri teknoloji kullanan ve/veya yenilikçi girişimcilere kaynak aktaracak risk sermayesi (Venture Capital), Private Equity gibi finansman araçları geliştirilmesi ve bu fonların İstanbul Finans Merkezi projesi kapsamında İstanbul'da kümelenmesini teşvik etmesi gerekliliği üzerinde durdu.

Avdagiç konuşmasının sonunda İstanbul'un geleceğine yönelik en önemli soru işaretlerinin başında deprem tehdidinin geldiğine dikkat çekerek, yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Türk sanayisinin **röntgeni çekildi...**

Kamu ve özel sektör arasındaki kurumsal diyalogun artırılması konusunda en yüksek istişari platform olarak nitelendirilen TOBB'un VI. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nın ardından Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün ve TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ile birlikte bir basın toplantısı düzenleyen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, şurada 15 kişiyi dinleme fırsatı bulduğunu ifade ederek şöyle konuştu:

"15 arkadaşım bizlere Türkiye'nin şu anda bulunduğu durumun adeta bir röntgende arzını yaptılar. Neler yapmamız gerektiği noktasında birlikte ufuk turu yaptık. Tüm bu süreci Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Babacan, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ergün, ekonomiyle ilgili milletvekilleri, teknokratlar ve bürokratlarla gerekli notları aldık. İlgili birimleri çalıştırarak ne gibi adımlar atacaklarını belirleyecekler. Burada güzel bir Türkiye fotoğrafı çekilmiş oldu" şeklinde konuştu.

Her fırsatta reel sektörle bir araya geldiklerini, sorunları dinlediklerini ve her adımlarında reel sektörle istişare etmeye çalıştıklarını söyleyen Başbakan Erdoğan, bugün de toplu halde reel sektörle bir araya geldiklerini, tüm temsilcileri, oda ve borsa başkanlarını dinleme fırsatı bulduklarını anlattı.